

DÍDÁ AYÉ

Gẹ́nẹ́sì 1:1-25

ÈKỌ 1 --- FUN AGBA

AKOSORI: “Nipa igbagbó li a mò pe a ti da aiye nipa òrọ̀ Ọ̀lọ̀run, nitorina ki işe ohun ti o hàn li a fi dá ohun ti a nri” (Heberu 11:3).

I İşe Ọ̀jọ̀ Kin-in-ni ati Ọ̀jọ̀ Keji nigba Didá Ayé

- 1 Ọ̀lọ̀run ni Èlẹ̀da Ọ̀run ati ayé (agbaye), Gẹ́nẹ́sì 1:1
- 2 Ni işe akọ̀şe nigba didá ayé, ayé wà ni jújújú, lai si imọ̀lẹ̀, o si sofo -- nnkan rigidi şá, Gẹ́nẹ́sì 1:2
- 3 “Ọ̀lọ̀run si wipe, Ki imọ̀lẹ̀ ki o wà: imọ̀lẹ̀ si wà,” a si şe ilana ọ̀sán ati oru, Gẹ́nẹ́sì 1:3-5
- 4 İşe Kẹ̀ta ni didá ofurufu lati ya omi kuro lara omi, Gẹ́nẹ́sì 1:6
- 5 Omi ti o wà nisalẹ̀ ni a yà kuro lara omi ti o wà loke ofurufu, Gẹ́nẹ́sì 1:7
- 6 Ọ̀lọ̀run pe ofurufu ni Ọ̀run, Gẹ́nẹ́sì 1:8

II İşe Ọ̀jọ̀ Kẹ̀ta ati Ọ̀jọ̀ Kẹ̀rin nigba Didá Ayé

- 1 Omi ti o wà nisalẹ̀ ni a ko jọ̀ pọ̀ si ibi kan, ilẹ̀ gbigbẹ̀ si yọ̀ri soke, Gẹ́nẹ́sì 1:9
- 2 Ọ̀lọ̀run pe iyangbẹ̀ ilẹ̀ ni Ilẹ̀, ati akojọ̀pọ̀ omi ni Okun, Gẹ́nẹ́sì 1:10
- 3 Koriko ati awọ̀n eso si hù jade lati inu ilẹ̀, Gẹ́nẹ́sì 1:11-13
- 4 Ọ̀lọ̀run fi awọ̀n imọ̀lẹ̀ si ofurufu, Gẹ́nẹ́sì 1:14
- 5 Ọ̀lọ̀run si paşẹ̀ pe ki imọ̀lẹ̀ nla ki o jọ̀ba ni ọ̀sán, ati imọ̀lẹ̀ ti o kere lati şe akoso oru; O dá irawọ̀ pẹ̀lu, Gẹ́nẹ́sì 1:15-19

III İşe Ọ̀jọ̀ Karun-un ati Ọ̀jọ̀ Kẹ̀fa nigba Didá Ayé

- 1 Ọ̀lọ̀run dá awọ̀n ohun ti n rako lati maa gbé inu omi ati awọ̀n ẹ̀yẹ̀ lati maa gbé ofurufu, Gẹ́nẹ́sì 1:20
- 2 Ọ̀lọ̀run dá gbogbo awọ̀n ẹ̀da alaaye ati awọ̀n ẹ̀yẹ̀ abiyẹ̀ ni irú wọ̀n, Gẹ́nẹ́sì 1:21-23
- 3 Awọ̀n ẹ̀ran-ọ̀sin ati gbogbo awọ̀n ẹ̀ranko ati awọ̀n ohun ti n rako, ni irú ti olukuluku rẹ̀, ni a mu jade wá sori ilẹ̀, Gẹ́nẹ́sì 1:24, 25

ALAYE

Èşẹ̀ kin-in-ni Ọ̀rọ̀ imisi Ọ̀lọ̀run sọ̀ pe, “Li atetekọ̀şe Ọ̀lọ̀run dá ọ̀run on aiye.” Awọ̀n òrọ̀ wọ̀nyii fi hàn pe Ọ̀lọ̀run ni Èlẹ̀da gbogbo agbaye; fun ẹ̀ni ti o gba Bibeli gbọ̀, gbolohun òrọ̀ yii pari ọ̀rọ̀ naa pe -- Ọ̀lọ̀run ni Èlẹ̀da gbogbo ayé ati ohun gbogbo ti ó wà ninu rẹ̀.

Bi o tilẹ̀ jẹ̀ pe kò şanfaani lati maa wá ohun ijiiyan tabi ẹ̀ri lati gbe òrọ̀ yii leşẹ̀ pe Ọ̀lọ̀run ni Èlẹ̀da, sibẹ̀ ibi pupọ̀ ninu Iwe Iyanu Rẹ̀ ti o n sọ̀ nipa didá ayé, mú igbagbọ̀ wa duro şinşin ninu otitọ̀ yii; fun apeşẹ̀, òrọ̀ Onipsalmu sọ̀ bayii pe: “Awọ̀n ọ̀run nsọ̀rọ̀ ogo Ọ̀lọ̀run; ati ofurufu nfi işe ọ̀wọ̀ rẹ̀ han. Ọ̀jọ̀ de ọ̀jọ̀ nfọ̀hùn, ati oru de oru nfi imọ̀ hàn; Kò si ohùn kan tabi ẹ̀de kan, nibiti a kò gbọ̀ iró wọ̀n” (Orin Dafidi 19:1-3). Awọ̀n ọ̀run ati aye pẹ̀lu, n kede fun eniyan nipa ẹ̀ri aimoye – nipa awọ̀n irawọ̀, awọ̀n okun, awọ̀n oke giga, awọ̀n igi igbo – pe Ọ̀lọ̀run ni Èlẹ̀da ohun gbogbo ti ó wà.

Imisi - Ẹ̀mi

Ifi ohun şokan wa laarin awon akẹ̀kọ̀ọ̀ Bibeli pe Mose ni ẹ̀ni ti Ọ̀lọ̀run lò lati kọ̀ awọ̀n iwe marun-un ti o bẹ̀rẹ̀ Bibeli. O le jẹ̀ ohun iyanu fun ni bi o ti şe e şe fun Mose lati şe akosilẹ̀ eto iyanu nipa didá ohun gbogbo. O le ni ẹ̀gbaa ọ̀dun (2,000) lẹ̀yin didá ayé ki a to bi Mose; sibẹ̀ bi a ba wo Iwe kin-in-ni Bibeli a o ri bi o ti kọ̀ ó ni kinnikinni ati lona ti o lẹ̀wa eyi ti n fi hàn fun ayé ibọ̀rişá yii pẹ̀lu ẹ̀gbẹ̀gberun ọ̀lọ̀run ẹ̀ké rẹ̀ pe Ọ̀lọ̀run otitọ̀ kan wà.

Ona méta ni iroyin nipa didá ayé yii le fi tẹ̀ Mose lọ̀wọ̀; nipa akosilẹ̀, nipa òrọ̀ ẹ̀nu ati nipa Ifihan Ọ̀lọ̀run.

Lai si ani ani apakan ninu òrọ̀ yii tẹ̀ Mose lọ̀wọ̀ nipa ọ̀rọ̀ ẹ̀nu. Eyi le ye ni bi a ba şe ayẹ̀wo pe laarin ọ̀tale-lẹ̀gbẹ̀jọ̀ ọ̀dun o din mérin (1656) ti o wà lati igba Adamu titi de igba Ikun-omi, awọ̀n eniyan meji ni o di alafo yii. Ọ̀lọ̀run sọ̀ itan didá ayé fun Adamu ni akọ̀kọ̀, o şe e şe ki o jẹ̀ pe Metusela ni ẹ̀ni ti o sọ̀ itan naa fun

Noa. Adamu wà ni ayé fun ojilelẹdegbẹrun ọdun o din mēwaa (930). Metusela si wà ni ayé fun ọtalelẹdegbẹrun ọdun o le mēsan-an (969); nipa bayii Noa jẹ ẹni ẹgbẹta ọdun (600) nigba ti Metusela kú. O ẹ e ẹ ki o jẹ pe Şemu ni o gbó itan naa lenu Noa ti o si sọ ọ fun Abrahamu; Isaaki wà laye titi di igba ti a bi Josefu; Amramu, baba Mose, le sọ itan mimó naa ti o gbó lenu Josefu fun Mose. Nipa bayii igbesi-ayé eniyan mēsan-an ni o wà laarin igba didá ayé ati igba ti a kọ itan mimó naa silẹ.

Nigba ti opitan kan n sọrọ nipa awọn nnkan wonyii, o ẹ akosilẹ bayii pe: “Bi a ba tilẹ gba pe gbogbo awọn ọrọ wónni ti a kọ silẹ ninu iwe Genesisi kò ni ifidimulẹ nibomiran ju itan atowodowo ... wón yoo duro gbónin lori ipilẹ ti a le gbagbo ju ohun ti awọn olokiki opitan laelae ni ni ilẹ Latini ati Griki le sọ lọ. Şugbón ki o ma ba si aşışe rárá a le sọ pẹlu idaniloju pe Ẽmi Ọlórún ti ki i şişe ni o tọ Mose lati kọ awọn ọrọ otitọ wonyii silẹ. Dajudaju awọn ọrọ mimó naa kò şoro lati yé ni, o jẹ otitọ gan an; gbogbo awọn ọrọ naa ni o bá ara wón dọgba, igba ati akoko rẹ si ẹ deede. Kò si ojusaju ninu itan igbesi ayé awọn eniyan ti a sọrọ nipa rẹ; awọn ọrọ inu rẹ si mó gaara, o si lẹwa bi eyi ti o le fi hàn gbangba pe Ọrún ni orisun rẹ ti wá, ki i ẹ ayé yii.”

Ki I Ẽ Iwe Kíkà lori Ẽkọ Imọ Ijinlẹ

A kò kọ Bibeli ni ede awọn akẹkọ igbálode, nitori eredi yii ni awọn kan fi n wi pe Bibeli ko ẹ deede pẹlu ọgbón ijinlẹ; şugbón bi a ba ẹ akiyesi a o ri i pe Bibeli kún fun imọ ijinlẹ tootọ, ati pe Iwe Mimó ati imọ ijinlẹ tootọ kò lodi si ara wón. Ọgbón-ijinlẹ jẹ ọna kan ti a fi n ẹ awari otitọ nipa ọna “eyi jẹ, eyi kò jẹ;” iran kọkọkan ni o n ẹ atunyewo awọn nnkan wónni ti awọn iran išaaju ti gbà si otitọ; nitori naa kò ẹ anfaani lati maa jiyàn otitọ Ọrọ Ọlórún ti ki i yi pada ati ifihan Ọlórún Ẽlẹda ati Ọlọgbón gbogbo tabi ki a maa fi ẹ akawe ilana eniyan ti ko duro, bi o ti wu ki wón gbón tó ni iran wón.

Aroso awọn ọlọgbón-ijinlẹ n yipada to bẹ ẹ ẹ ti a fi sọ fun ni pe awọn akojọ iwe Louvre ni ilẹ Paris ti o gun to mile mēta-aabọ, ti o si kún fun awọn iwe imọ ọgbón ijinlẹ ni o ti di ohun ti kò wulo mó laarin aadọta ọdun. Ni ọdun 1861, ile Akẹkọ ọgbón ijinlẹ ni ilẹ Faranse ẹ akosilẹ awọn arosọ mọkanlelaadọta jade, gbogbo eyi ti o tako awọn ẹş Ọrọ Ọlórún kan. Ninu gbogbo ọdun ti n yi lu ọdun, kò si ẹyọ kan ninu Bibeli ti o yi pada; sibẹ nitori ọgbón ijinlẹ ti o tubọ n ga siwaju ati siwaju kò si ẹyọ kan ninu awọn ọrọ mọkanlelaadọta ti a fi tako Bibeli nigba naa ti o tun lẹş nilẹ mó lode oni.

Nipa ọgbón-ijinlẹ a ti ẹ awari ohun nla, şugbón ọgbón-ijinlẹ yii kùna lati fun ni ni alaye ti o tẹ ni lórún nipa didá ayé yatọ si eyi ti Ọrọ Ọlórún fun ni. Awọn ojogbón n ri iş Ọlórún, nigba pupọ ni wón n gboju fò ó dá tabi ki wón sẹ Ọlórún bi Ẽlẹda. Ko si otitọ ninu ọrọ yii pe agbaye pẹlu gbogbo eto ti a ẹ sinu rẹ ni perepere ati awọn ohun awamaridi wónni ti o wà ninu rẹ ti inu ikuuku nla kan jade ẹ ẹ bi kò ti le si otitọ ninu pe aago ọwọ daradara le funra rẹ yọ jade lati inu ilẹ lai jẹ pe ọwọ kan ni o ẹ e. “Nipa ọrọ Ọlórún li awọn ọrún ti wà lati igba atijọ, ati ti ilẹ yọri jade ninu omi, ti o si duro ninu omi” (2 Peteru 3:5). Alabukunfun ni ọkunrin naa ti o ni igbagbó ninu Ọlórún, nitori ninu Rẹ ni idahun si awọn ibeere ti ẹda kan kò le dahun wà.

Işẹda Ohun Gbogbo Lati Ọwọ Mętalọkan Mimó

Elohim ti a tumọ si Ọlórún lati inu ède Heberu jẹ ohun ti o pọ ju ọkan lọ; nibi pupọ ninu Majemu laelae ni a gbé lo orukọ yii. Ọpọlọpọ awọn oluka Bibeli ti i ẹ olufọkansin ka orukọ yii si pe, Ọlórún ju ọkan lọ; eyi ti o jẹri si ẹkọ ti Mętalọkan ninu Bibeli. Bayii lati atetekşe ni a fi hàn pe Ọlórún Męta ninu Ọkan ni o wà. Ẽni Męta ti Mętalọkan Mimó ni a si darukọ kedere ninu Iwe Mimó ẹ ẹ bi alajọşe iş didá ayé. Nipa ti Baba, a sọ pe, “Şugbón nisisiyi, OLUWA, iwọ ni baba wa; awa ni amò, iwọ si ni òmọ; gbogbo wa si ni iş ọwọ rẹ” (Isaiah 64:8); lẹkan si i, “Şugbón fun awa, Ọlórún kan ni mbe, Baba, lówọ ẹniti ohun gbogbo ti wá, ati ti ẹniti gbogbo wa işe” (1 Korinti 8:6).

Ni ti Omọ, a kọ ọ pe, “Nipasẹ rẹ li a ti da ohun gbogbo; lẹhin rẹ a ko si da ohun kan ninu ohun ti a da” (Johannu 1:3); ati nibomiran ninu Iwe Mimó, “Nitori ninu rẹ li a ti dá ohun gbogbo, ohun ti mbe li ọrún, ati ohun ti mbe li aiye, eyiti a ri ati eyiti a kò ri” (Kolosse 1:16).

Ati nipa ti Ẽmi Mimó a ka a lati ibere pe, “Ẽmi Ọlórún si nràbaba loju omi” (Genesisi 1:2); a tun kọ ọ pe: “Nipa ẹmi rẹ li o ti ẹ ọrún li ọşo, ọwọ rẹ li o ti da Ejo-wiwọ ni” (Jobu 26:13). Lona bayii ni a dá gbogbo ayé lati ọwọ Baba, Omọ ati Ẽmi Mimó.

Eto Didá Ayé

Eto didá ayé lojoojọ jẹ ohun ti o ya ni lenu rekoja. Ipinnu nla Olorun ni lati se eto ayé fun eniyan. Ki a ba le pese fun eniyan layé, o dara lati se ayé yé ki o ba le se e gbé fun ẹda alaaye. Işeda ohun gbogbo leşeleşe fi oğbón nla ati eto Eleda hàn. Olorun tete kó dá ayé, o wà ni júújúú, o si sofo, okunkun si wà loju ibú. Işè Rẹ keji ni lati paşè imọlẹ; nitori imọlẹ ati ooru ti o tele e se pataki fun igbesi-ayé eniyan.

O si tun dá ofurufu – aafọ nla ti o wà loke ilẹ, ti o n din ooru kù, ti o si ya omi ti o wa loke (ofurufu) kuro lara omi ti o wà nisalẹ (okun). Lona bayii ni awon omi, ofurufu ati awon ikuuku pese ni kikun fun ẹda lori ilẹ. Koriko, awon eso ati ewébẹ gbogbo ni a tun dá tele won, olukuluku pelu eso irú ti rẹ. Awon ológbón aye so fun ni pe oju ilẹ aye pin si ipa meta: omi kó ipa meji, ilẹ si kó ipa kan. Bi oorun ti n fa omi okun soke bi ikuuku nigbakuugba, eyi ti awon ojogbon ti se odiwon rẹ, a ri i pe iwonba omi okun yii, ati ikuuku ti o n lo soke ni o to oju iwon gan an fun ẹda alaaye lati gbé lori ilẹ ayé. Ogbón Olorun wa ni eyi. Ati pelu eyi naa, oorun lati se akoso osan ati osupa lati se akoso oru, lai so ti awon planeti (planets) ti o wa ni ilana agbaye ti wa ati ofurufu; oké aimoye irawo ti n dan bi okuta iyebiye lawosanma. “Nipa igbagbo li a mo pe a ti da aiye nipa oro Olorun” (Heberu 11:3).

Ohun ti o tele e gege bi eto ni ẹda eranko; nitori ti koriko, awon eso ati awon ewebe pese onunje rẹ. Awon ẹda alaaye ti n rin kun inu omi; eye oniyé fo lo si ofurufu; awon eranko gbogbo ati awon ohun ti n rako gba ori ilẹ kan. Olorun ti se ohun gbogbo lati se ayé yii ye fun ibugbe eniyan.

Awon ibugbe eja, ibugbe awon eye ati ogba eranko gbogbo ti eniyan ti ko jo n so ti iyanu ailopin ise owọ Olorun. Lai ka owo onunje, aso ati ibugbe ti Oun ti pese, O tun fi ewa ise owọ Rẹ kun won lati je ki o wu eniyan lati maa wo -- awon ododo, igi eleso gbogbo, awon apata, awon odo ti n san ati awon oke nla ti o ga fiofio – ati olopo nnkan miiran. “Je ki ohun gbogbo ti o li emi ki o yin Oluwa” (Orin Dafidi 150:6).

AWON IBEERE

- 1 Ta ni ko iwe Genesisi?
- 2 Ki ni oruko awon Iwe miiran ninu Bibeli ti o tun ko?
- 3 Ki ni itumo Genesisi?
- 4 Ki ni awon oro ti a fi bere Iwe yii?
- 5 Ojo meloo ni Olorun lo lati fi da agbaye ati ohun ti o wa ninu rẹ?
- 6 So awon nnkan ti O da ni ojo kookan.
- 7 Nigba ti Olorun pari gbogbo ise Rẹ ti O si wo o yika, ki ni O wi?
- 8 Ki ni oruko awon ege wonni lode oni ti o n pe ara won ni ojogbon ti won n se eto dida ayé lona ti Bibeli la silẹ?